

Pressträff om Vårdansvarskommitténs slutbetänkande

Acko Ankarberg Johansson, sjukvårdsminister
Jean-Luc Af Geijerstam, ordförande i kommittén

Pressträff den 2 juni 2025

Ansvaret för hälso- och sjukvården

Betänkande av Vårdansvarskommittén (SOU 2025:62)
Presentation vid överlämning 2 juni 2025

Uppdraget och kommitténs arbete

- Kommittén har haft som huvuduppdrag att utreda och ta fram ett beslutsunderlag om ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap för hälso- och sjukvården.
- Kommittén har haft tolv sammanträden och tagit fram och tagit del av flera olika typer av underlag. Många aktörer och intressenter har involverats i arbetet.

Kommitténs mål och utgångspunkter

Tillgången till hälso- och sjukvård av god kvalitet behöver bli mer jämlik över landet.

Tillgängligheten till och kapaciteten i hälso- och sjukvården behöver förbättras.

En hållbar och jämlik finansiering av hälso- och sjukvården behöver säkras.

Den samlade effektiviteten i hälso- och sjukvårdssystemet behöver öka.

Hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning behöver stärkas och arbetsmiljön förbättras.

Innovations- och omställningsförmågan i hälso- och sjukvården behöver förbättras och forskningen stärkas.

Bedömning om helt statligt huvudmannaskap

- Kommitténs ledamöter värderar de tänkbara för- och nackdelarna med ett helt statligt huvudmannaskap olika. Kommittén lämnar därför inget förslag om ett helt statligt huvudmannaskap.
- Ledamöterna från S, M, V, C, MP och L ser att det saknas underlag som pekar på att ett helt statligt huvudmannaskap skulle leda till förbättringar, samt att det finns stora risker och höga genomförandekostnader och gör därför bedömningen att en sådan förändring inte bör genomföras.
- Ledamöterna från SD och KD bedömer att underlaget ger stöd för att det finns starka skäl och behov av ett helt statligt huvudmannaskap för hälso- och sjukvården.

Bedömning om delvis statligt huvudmannaskap

- Kommittén avråder från ett delvis statligt huvudmannaskap för hälso- och sjukvården. Kommittén lämnar därför inget förslag om ett delvis statligt huvudmannaskap.
- Kommitténs analys visar att det finns flera svårigheter och risker med att dela upp tillhandahållaransvaret för hälso- och sjukvårdssystemets olika delar mellan fler huvudmän än idag.
- Kommittén drar slutsatsen att ett delvis statligt huvudmannaskap skulle innebära komplexa gränsdragningar mellan tre nivåer av huvudmän, istället för dagens två och att det inte skulle medföra positiva effekter för patienterna.

Bedömning om ansvarsfördelningen i övrigt

- Kommittén bedömer att ansvarsfördelningen mellan regionerna och staten kan förändras på andra sätt än att överföra huvudmannaskapet för hälso- och sjukvården till staten.
- Kommittén bedömer att staten bör ta ett utökat ansvar för ett antal områden i hälso- och sjukvården.
- Kommittén bedömer att statens styrning av hälso- och sjukvården behöver stärkas och förbättras.

Kommittén föreslår ett ökat statligt ansvar för sex områden

- Hälsö- och sjukvårdens kompetensförsörjning
- Läkemedel
- Vaccinationer
- Screening
- Rättpsykiatrisk vård
- Luftburen ambulanssjukvård och luftburna sjuktransporter

Kommittén föreslår att den statliga styrningen bör stärkas och förbättras

- Riktade statsbidrag bör enbart användas i undantagsfall.
- Den statliga styrningen av hälso- och sjukvården bör renodlas mot normering.
- Staten bör vidta åtgärder gentemot regionerna för ökad regelefterlevnad och för att stärka patientens ställning:
 - Stärkt uppföljning, information och kunskap om regionernas insatser.
 - Stärkt tillsyn och utökade sanktioner.
 - Utökad information till patienter om rättigheter och valmöjligheter.

Sammanfattning

- Kommittén lämnar inget förslag om ett helt statligt huvudmannaskap.
- Kommittén avråder från ett delvis statligt huvudmannaskap.
- Kommittén föreslår ett ökat statligt ansvar för vissa områden i hälso- och sjukvården.
- Kommittén anser att statens styrning av hälso- och sjukvården behöver stärkas och förbättras och lämnar förslag om detta.

Ansvaret för hälso- och sjukvården

Volym 1 Bedömningar och förslag

BETÄNKANDE AV
VÅRDANSVARSKOMMITTÉN

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2025:62

BETÄNKANDE AV
VÅRDANSVARSKOMMITTÉN



Ansvar för hälso- och sjukvården

Volym 2 Underlagsrapporter



BETÄNKANDE AV
VÅRDANSVARKOMMITTÉN


STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2025:62

BETÄNKANDE AV
VÅRDANSVARSKOMMITTÉN



Ansvaret för hälso- och sjukvården

Betänkande av Vårdansvarskommittén (SOU 2025:62)
Presentation vid överlämning 2 juni 2025

Pressträff om Vårdansvarskommitténs slutbetänkande

Acko Ankarberg Johansson, sjukvårdsminister
Jean-Luc Af Geijerstam, ordförande i kommittén

Pressträff den 2 juni 2025